

Justitieombudsmannen
Lars LindströmRegeringskansliet
Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 Stockholm**Yttrande över Delbetänkande av blåljusutredningen – Stärkt
straffrättsligt skydd för blåljusverksamhet och andra samhällsnyttiga
funktioner (SOU 2018:2)**

(Ju2018/00485/L5)

Riksdagens ombudsmän, JO, har beretts tillfälle att yttra sig över ovan nämnt delbetänkande. Jag får därför föra fram följande:

En utvidgad kriminalisering av angrepp på blåljusverksamhet (avsnitt 5.3)

Utredningen föreslår ett nytt brott med benämningen blåljussabotage. Skyddsintresset för den nya regleringen är att säkerställa att polis, räddningstjänst och ambulanssjukvård kan fullgöra sina uppgifter utan att bli förhindrade eller försenade på grund av brottsliga angrepp eller andra otillbörliga åtgärder.

Utredningen konstaterar på s. 117 att situationen – angrepp på polis, räddningstjänst och ambulanssjukvård – är allvarlig. Utredningen har inte haft möjlighet att fullt ut kartlägga omfattningen av problemen eller alla de uttryck som brottsligheten kan ta sig. Betänkandet innehåller ett antal exempel på verkliga fall som faller in under straffbud som redan finns och som också skulle omfattas av den föreslagna bestämmelsen. Emellertid finns det ingen redovisning om det i dessa fall förekommit lagföring för brott mot de bestämmelser som redan finns.

De gärningar som kan falla in under den föreslagna bestämmelsen om blåljussabotage är i allt väsentligt redan straffbelagda som exempelvis misshandel, våldsam upplopp, sabotage, mordbrand, skadegörelse, våld mot tjänsteman och hot mot tjänsteman. Den föreslagna bestämmelsen gör straffsystemet svårare att överblicka; utredningens redovisning av konkurrensfrågor i avsnitt 5.3.3 ger en antydning om de komplikationer som kan uppstå. Omtanken om straffsystemets överblickbarhet talar därför enligt min mening mot att införa den föreslagna regeln om blåljussabotage.

Intresset av skarpa reaktioner mot de brott som det är fråga om kan tillgodoses inom ramen för straffskalorna i gällande bestämmelser i förening med den av

utredningen föreslagna skärpningen av straffet för grovt våld och hot mot tjänsteman. Den föreslagna straffskärpningsgrunden i 29 kap. 2 § brottsbalken ger ytterligare möjligheter till en ändamålsenlig straffmätning. I sammanhanget kan det konstateras att blåljusbrotten i allmänhet begås av tonårspojkar och unga män (se betänkandet s. 110) som enligt gällande rätt (1 kap. 6 §, 29 kap. 7 § och 30 kap. 4 § brottsbalken) sällan kan ådömas kännbara straff. För den som vill att samhället ska reagera effektivt på angrepp mot blåljusverksamhet bör det ligga närmare till hands att se över reglerna om straffmyndighet och ungdomsrabatt än att införa en ny straffbestämmelse.

Sammanfattningsvis är underlaget enligt min mening inte tillräckligt för att leda till slutsatsen att den bästa åtgärden för att lösa problemen är att komplicera brottsbalken med en ny regel. Jag avstyrker förslaget.

Övriga förslag (avsnitten 5.4–5.6)

Jag tillstyrker förslagen.

Lars Lindström